

1

Metinde delile dayanmayan bir
ihtimal hakkında hangi temel
hüküm veriliyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihtimalinin-emalesizligi

Cevap 1

Böyle bir ihtimalin ilmî bakımdan kıymeti olmadığı, kesin bilgiye zarar vermeyeceği ifade ediliyor.

2

Kesin bilgi ile dayanaksız şüphe arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emareshzligi

Cevap 2

Sağlam delille elde edilmiş bilgi,
mesnetsiz kuruntuyla sarsılmaz
kabul ediliyor.

3

Göl örneđi hangi düşünceyi
açıklamak için veriliyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 3

Bir şeyin aklen mümkün görünmesinin, delil olmadıkça mevcut gerçeği değiştirmeyeceğini göstermek için veriliyor.

4

Su olan bir yer hakkında başka bir ihtimal düşünülse bile neden bundan sonuç çıkmıyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-ve-sirk-ihtimalinin-emalesizligi

Cevap 4

Çünkü o ihtimali destekleyen bir belirti yoktur; bu yüzden mevcut bilgi geçerliliğini korur.

5

Kâinattaki varlıklar hakkında
yapılan sorgulamanın ortak
sonucu nedir?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 5

Her tarafta birliğe işaret eden delillerin görüldüğü sonucu çıkıyor.

6

Metinde delillerin kapsamı hangi
iki uç örnek arasında
genişletiliyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 6

En küçük maddelerden gök cisimlerine, ayrıca büyük yaratılış sahnelerinden insan yüzündeki ayırt edici özelliklere kadar uzatılıyor.

7

Varlıkların “hâl diliyle” şahitlik
etmesi ne anlama gelir?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihtimalinin-emalesizligi

Cevap 7

Sözle değil, düzenleri, özellikleri
ve yaratılış tarzlarıyla bir hakikati
göstermeleri demektir.

8

Şirk ihtimalinin geçersiz
sayılmasının metindeki esas
gerekçesi nedir?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihtimalinin-emaesizligi

Cevap 8

Kâinatta onu destekleyecek hiçbir işaret veya kanıt bulunmamasıdır.

9

Şirk iddiası neden “zorlamalı” bir iddia olarak niteleniyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 9

Çünkü akıl, mantık ve gözlem açısından onu mecbur kılan bir dayanak yoktur.

10

Parçanın sonunda şirk iddia etmenin zihnî durumu nasıl değerlendiriliyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 10

Derin bir bilgisizlik ve açık bir akıl zayıflığı olarak değerlendiriliyor.

11

Metindeki iki ilke birlikte ele alındığında, ihtimal ile yakîn arasındaki sınır nasıl çiziliyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-ve-sirk-ihtimalinin-emalesizligi

Cevap 11

Sırf mümkün görünmek yeterli sayılmıyor; yakîni sarsmak için delile dayalı bir karşı sebep aranıyor.

12

“Delilden doğmayan ihtimal”
sözüyle ne kastediliyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihtimalinin-emalesizligi

Cevap 12

Gözlem, işaret veya sağlam bir gerekçeye dayanmayan kuru varsayım kastediliyor.

13

Metindeki örnek, imkân ile gerçeklik arasında nasıl bir fark öğretir?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 13

Bir şey zihnen tasavvur edilebilir
olsa bile, dış dünyada kabul
edilmesi için kanıt gerektiğini
öğretir.

14

Göl örneği, vesvese ile bilgi arasındaki mücadeleden hangi tarafı güçlü gösteriyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-ve-sirk-ihhtimalinin-emaressizligi

Cevap 14

Delile dayalı bilgiyi güçlü,
dayanaksız kuruntuyu ise etkisiz
gösteriyor.

15

Parçada evrenin çeşitli
 taraflarından soru sorulduğunun
 belirtilmesi hangi amaca hizmet
 eder?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emaesizligi

Cevap 15

Tevhid delillerinin tek bir noktaya değil, bütün varlık alanına yayıldığını göstermek ister.

16

Küçükten büyüğe ve büyükten
küçüğe uzanan delil zinciri neyi
kuvvetlendirir?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk ihtimalinin emaresizligi

Cevap 16

Allah'ın birliğinin istisnasız ve kapsamlı biçimde görüldüğünü kuvvetlendirir.

17

Sîmalardaki farklılıkların anılması,
delillerin hangi yönünü
tamamlar?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emaesizligi

Cevap 17

Sadece büyük kozmik düzenin değil, ince ve şahsa özel düzenin de aynı hakikati gösterdiğini tamamlar.

18

Kâinatta şirk lehine bir emare bulunmadığı söylenince hangi mantık sonucu ortaya çıkıyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emaresizligi

Cevap 18

Temelsiz bir iddianın ispat değeri taşımadığı ve ciddiye alınamayacağı sonucu ortaya çıkıyor.

19

Metne göre anlamsız söz ile şirk
iddiası arasında nasıl bir bağ
kuruluyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihtimalinin-emalesizligi

Cevap 19

İkisi de delilsiz ve boş iddia olmaları bakımından aynı çerçevede değerlendiriliyor.

20

Bu parçanın ana fikrini kısa şekilde
nasıl ifade edersin?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emaressizligi

Cevap 20

Evrenin tamamı birliği gösterdiği için, ortak koşma düşünceci delilsiz ve geçersizdir.

21

Metinde geçen usûl kaidesi, bilgi değerlendirirken hangi ölçüyü öne çıkarıyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-ve-sirk ihtimalinin emaresizligi

Cevap 21

İhtimalin değil, delilin belirleyici olmasını öne çıkarıyor.

22

Neden her akla gelen olasılık
bilgiye karşı geçerli bir itiraz
sayılmıyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emareshzligi

Cevap 22

Çünkü bilgi düzenli kanıta dayanır;
rastgele ihtimaller aynı ağırlığa
sahip değildir.

23

Su örneğinde asıl korunmak
istenen hangi düşünce
terbiyesidir?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 23

İnsan zihnini yersiz kuşkulara teslim etmemek ve delile bağlı düşünmek isteniyor.

24

Metne göre tevhid delilleri yalnız belli birkaç alanda mı görülüyor?

lisans 32-soz-p22-2-mevkif-1-maksad-tahakkumi-dava-kaidesi-
ve-sirk-ihhtimalinin-emalesizligi

Cevap 24

Hayır, varlık âleminin her tarafında ve farklı düzeylerinde görülüyor.